

Forslag

til

Lov om Statens Kunstfond.

Fremsat den 4. november 1977 af *ministeren for kulturelle anliggender.*

§ 1. „Statens Kunstfond“ skal virke til fremme af dansk skabende kunst.

Stk. 2. Fondets virksomhed omfatter den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket, den kunstneriske formgivning og bygningskunsten samt andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning.

§ 2. Fondets midler anvendes til følgende formål:

- 1) Ydelser til kunstnere inden for de af § 1, stk. 2, omfattede kunstarter.
- 2) Indkøb af bildende kunst, kunsthåndværk og kunstnerisk formgivne arbejder.
- 3) Afholdelse af udgifter til billedkunstnerisk udsmykning af statens bygninger og anlæg samt ydelse af tilskud til udsmykning af kommunale bygninger eller andre for offentligheden eller videre kredse tilgængelige bygninger og anlæg.
- 4) Andre foranstaltninger, der er egnede til at opfylde fondets formål.
- 5) Støtte til efterladte efter kunstnere inden for de af § 1, stk. 2, omfattede kunstarter.

§ 3. Fondet ledes af en bestyrelse bestående af formændene for de i § 4 nævnte udvalg. Bestyrelsen vælger selv sin formand.

Stk. 2. Bestyrelsen aflægger årligt regnskab og beretning for fondets virksomhed.

Lovforslag. Folketingsåret 1977-78.

M.f.k.a. j. nr. 3310-1-77.

Stk. 3. Regnskabet og beretningen indsendes til ministeren for kulturelle anliggender gennem det i § 5 nævnte repræsentantskab. Det samme gælder eventuelle indstillinger fra bestyrelsen til ministeren.

§ 4. Til at administrere fondets midler nedsættes 2 udvalg for den bildende kunst, 1 udvalg for den litterære kunst, 1 udvalg for tonekunsten, 1 udvalg for kunsthåndværket og 1 udvalg for bygningskunsten og den kunstneriske formgivning. Af udvalgene for den bildende kunst administrerer det ene de til anvendelse efter § 2 nr. 3, beregnede fondsmidler og det andet de midler, der i øvrigt er beregnet anvendt til den bildende kunst.

Stk. 2. Hvert udvalg består af 3 kunstkyndige medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender. 2 af medlemmerne udpeges af repræsentantskabet, og det tredje medlem udpeges af ministeren efter indhentet udtalelse fra repræsentantskabet. Medlemmerne vælges for 3 år. Afgår et medlem inden udløbet af sin beskikkelsesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden. Umiddelbart genvalg kan ikke finde sted. Ministeren udpeger udvalgenes formænd blandt medlemmerne. Til hvervene som formand for udvalgene for den bildende kunst udpeges samme person. Intet medlem kan beskikkes eller genbeskikkes efter det fyldte 70. år.

Stk. 3. Udvalgsmedlemmerne kan ikke i beskikkelsesperioden bestride faglige tillids-

hverv. Ministeren for kulturelle anliggender kan i særlige tilfælde dispensere fra denne bestemmelse.

Stk. 4. Udvalgene administrerer selvstændigt de dem tillagte fondsmidler.

Stk. 5. Når det udvalg, som administrerer de fondsmidler, som skal anvendes efter § 2 nr. 3, har besluttet at ville imødekomme en ansøgning om gennemførelse af en udsmykningsopgave, skal udvalget i det enkelte tilfælde suppleres med 2 repræsentanter udpeget af den ansøgende kommune eller institution samt bygningens arkitekt, der derefter deltager i forhandlingerne om og afgørelsen vedrørende opgavens udformning og løsning.

§ 5. Der nedsættes et repræsentantskab til at følge fondets virksomhed. Repræsentantskabet udpeges således: Hvert af partierne, der er repræsenteret i finansudvalget, udpeger 1 medlem.

3 medlemmer udpeges af kommunale råd og organisationer, således at 1 udpeges af Københavns magistrat, 1 af Amtsrådsforeningen i Danmark og 1 af Kommunernes Landsforening.

3 medlemmer udpeges af de humanistiske fakulteter ved Københavns, Århus og Odense universiteter.

3 medlemmer udpeges af Billedkunstnernes Forbund.

1 medlem udpeges af de kunstnersammenslutninger, der af akademirådet indstilles til at modtage tilskud fra ministeriet.

3 medlemmer udpeges af akademirådet.

2 medlemmer udpeges af Dansk Forfatterforening.

1 medlem udpeges af Danske Dramatikeres Forbund.

2 medlemmer udpeges af Det danske Akademi.

2 medlemmer udpeges af Dansk Komponistforening.

1 medlem udpeges af Statens Musikråd.

1 medlem udpeges af Musikkonservatoriernes Fællesråd.

1 medlem udpeges af Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer.

1 medlem udpeges af Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning.

1 medlem udpeges af Industrielle Designere Danmark.

1 medlem udpeges af Danske Arkitekters Landsforbund.

1 medlem udpeges af Danmarks Biblioteksforening.

1 medlem kan udpeges af ministeren for kulturelle anliggender, der tillige udpeger repræsentantskabets formand blandt medlemmerne.

Stk. 2. Medlemmerne af repræsentantskabet beskikkes for et tidsrum af 4 år. Afgår et medlem inden udløbet af sin beskikkelsesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden. Et tidligere medlem af et af de i § 4 omhandlede udvalg kan tidligst 1 år efter, at vedkommende er fratrådt som medlem af et udvalg, indvælges i repræsentantskabet. Medlemmer kan ikke beskikkes eller genbeskikkes efter det fyldte 70. år.

Stk. 3. Repræsentantskabet forelægger ministeren de fra bestyrelsen modtagne regnskaber, beretninger samt indstillinger med de bemærkninger, som det ønsker at knytte hertil.

Stk. 4. Repræsentantskabet afgiver indstilling til ministeren for kulturelle anliggender om ydelser, der bør søges tillagt kunstnere for livstid. Forslag om disse ydelser optages på de årlige finanslove.

§ 6. Til de i § 2 nævnte formål yder staten et årligt tilskud til fondet. Beløbet er for finansåret 1977-78 fastsat til 8,8 mill. kr. Beløb, der ikke anvendes i et finansår kan overføres til næste finansår.

Stk. 2. Fondets administrations- og sekretariatsudgifter afholdes af statskassen.

§ 7. De nærmere bestemmelser vedrørende repræsentantskabets, bestyrelsens og udvalgenes virksomhed, regnskabsaflæggelse m.v. fastsættes af ministeren for kulturelle anliggender, der tillige fastsætter de nærmere regler for, hvorledes de af fondet erhvervede kunstværker skal fordeles, således at de kommer offentligheden eller videre kredse til gode.

Stk. 2. Ministeren kan fravige aldersbetingelsen i § 4, stk. 2, og § 5, stk. 2.

Stk. 3. Ministeren kan forlænge den 3-årige beskikkelsesperiode for medlemmerne af de udvalg, der er beskikket for perioden 1. april 1977 til 31. marts 1980, indtil 31. december 1980, og forkorte beskikkelsesperioden for medlemmerne af de udvalg, der beskikkes

efter 1. april 1978, således at beskikkelsesperioden udløber 31. december 1980.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. april 1978.

Stk. 2. Lov nr. 275 af 18. juni 1969 om Statens Kunstfond ophæves.

Bemærkninger til lovforslaget.

I § 8, stk. 3, i lov nr. 275 af 18. juni 1969 om Statens Kunstfond blev det bestemt, at forslag om lovens revision skulle fremsættes for folketinget senest i folketingsåret 1972-73. Motiveringen for denne revisionsbestemmelse var, at det ville være ønskeligt i endnu en 3-årig periode at følge lovens virkninger under den gældende administrationsform, samt at inddragelsen af de nye områder under fondet med de foreslåede støtteordninger måtte betragtes som en forsøgsordning, som burde tages under fornyet overvejelse på grundlag af indvundne erfaringer. Lovens revision er siden blevet udsendt ved lov nr. 36 af 26. januar 1973, ved lov nr. 195 af 29. marts 1974, ved lov nr. 57 af 25. februar 1976 og senest ved lov nr. 200 af 18. maj 1977 til folketingsåret 1977-78. Baggrunden for de seneste udskydelser af lovens revision har hovedsageligt været, at revisionen skulle afvente resultaterne af arbejdet i det udvalg, der blev nedsat i 1974, til gennemgang af samtlige gældende tilskuds- og støtteordninger til kunst- og kulturformidlende formål, herunder også støtteordningerne under Statens Kunstfond.

Udvalgets betænkning forelå i efteråret 1976 (betænkning nr. 783/76) og er tilstillet folketingets medlemmer. Ved siden af denne betænkning har til brug ved overvejelserne vedrørende lovens revision foreligget udtalelser fra følgende organisationer og institutioner:

Skrivelser af 20. marts 1972, 23. oktober 1973, 1. september 1975 og 29. marts 1977 fra Billedkunstnernes Forbund.

Skrivelse af 1. september 1975 fra Foreningen Dansk Kunsthåndværk og Industriel Design.

Skrivelse af 1. november 1973 fra Kunststudstillingerne.

Skrivelser af 18. juni 1975 og 12. september 1975 med bilag fra Akademiet for de skønne Kunster, Akademirådet.

Skrivelse af 12. november 1973 og 7. oktober 1975 fra kulturministeriets bogudvalg.

Skrivelser af 23. maj 1972, 29. august 1975 og 22. december 1976 fra Danske Arkitekters Landsforbund.

Skrivelser af 8. marts 1971 og 26. august 1975 fra Industrielle Designere Danmark.

Skrivelse af 26. august 1975 fra Fotografisk Selskab.

Skrivelse af 23. maj 1973 fra S sammenslutningen af danske Filminstruktører.

Skrivelse af 11. april 1973 fra Danske Sceneinstruktører.

Skrivelse af 21. februar 1974 fra Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer.

Skrivelser af 3. marts 1971, 19. februar 1973 og april 1973 fra Dansk Forfatterforening.

Endelig foreligger der fra repræsentantskabet og bestyrelsen for Statens Kunstfond, Statens Musikråd, Akademirådet og Billedkunstnernes Forbund afgivne udtalelser specielt om de livsvarige ydelser på finansloven.

Det foreliggende lovforslag er udarbejdet på grundlag af en samlet vurdering af det til lovrevisionen foreliggende materiale, herunder resultaterne af den debat, der fandt sted i folketinget, efter fremsættelsen af ministerens skriftlige redegørelse af 29. marts 1977 om Statens Kunstfond. Der henvises til FT. 1976-77, sp. 1537-1567, sp. 2296-2325 og sp. 2364-2407.

Man har fundet det hensigtsmæssigt at give lovforslaget form af en ny lov til afløsning af den bestående lov om Statens Kunstfond.

Med hensyn til de nærmere bestemmelser i og motiver til den gældende lov om Statens Kunstfond med de i 1973, 1974, 1976 og 1977 vedtagne ændringer henvises vedrørende lovforslagene til FT. 1968-69, till. A, sp. 4169 ff, FT. 1972-73, till. A, sp. 1785 ff, FT. 1973-74, till. A, sp. 875 ff, FT. 1975-76, till. A, sp. 2361 ff og FT. 1976-77, till. A, sp. 4091 ff. Vedrørende forhandlingerne under lovens behandling i folketinget henvises til FT. 1968-69, sp. 4647 ff, 6181 ff, 7890 ff og 8172 ff.

FT. 1972-73, sp. 359 ff, sp. 696 ff, sp. 2321 ff og sp. 2651, FT. 1973-74, sp. 287, 891 ff, 3734 ff og 4044, FT. 1975-76, sp. 3614 ff, sp. 4183 ff, sp. 5827 og sp. 5963 og FT. 1976-77, sp. 1536 ff, 2408, 3887 og 4422.

Med hensyn til folketingsudvalgets betænkning henvises til FT. 1968-69, till. B, sp. 3055, FT. 1972-73, till. B, sp. 359, FT. 1973-74, till. B, sp. 177 ff, FT. 1975-76, till. B, sp. 403 ff og FT. 1976-77, till. B, sp. 417 ff, og med hensyn til de vedtagne lovforslag til FT. 1968-69, till. C, sp. 1383 ff, FT. 1972-73, till. C, sp. 1115, FT. 1973-74, till. C, sp. 145, FT. 1975-76, till. C, sp. 257, og FT. 1976-77, till. C, sp. 221.

Med hensyn til den oprindelige lov af 1964 henvises vedrørende lovforslaget til FT. 1963-64, till. A, sp. 915, vedrørende forhandlingerne under lovens behandling i folketetinget til FT. 1963-64, sp. 2395 ff, sp. 2604 ff og sp. 5052 ff og med hensyn til folketingsudvalgets betænkning til FT. 1963-64, till. B, sp. 801 ff og sp. 863.

For de ændringer i den gældende lovs bestemmelser og motiver, som dette lovforslag indeholder, redegøres der i hovedtræk i de følgende bemærkninger og i øvrigt i bemærkningerne til lovforslagets enkelte paragraffer.

Ændringerne er følgende:

1. § 1, stk. 2. Bygningskunsten ligestilles med de af bestemmelsen omfattede andre klassiske kunstarter, og bestemmelsen omfatter nu også andre former for kunstnerisk skabende virksomhed, som kan sidestilles med de nævnte, og som ikke kan få statsstøtte efter anden lovgivning. Samtidig udgår 1969-lovens § 1, stk. 3.

2. § 4, stk. 1. Der oprettes et nyt udvalg for bygningskunsten og den kunstneriske formgivning, og det hidtidige udvalg for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning erstattes af et kunsthåndværkerudvalg.

3. 1969-lovens § 4, stk. 2, ophæves, og støtten til de i § 1, stk. 2 nævnte andre former for skabende virksomhed ydes af de i § 4, stk. 1, nævnte udvalg.

4. § 4, stk. 2 (gældende lovs § 4, stk. 3). Som nyt 3. pkt. er indføjet følgende bestemmelse: Afgår et medlem inden udløbet af sin beskikkelsesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden.

5. 1969-lovens § 4, stk. 3, 5. pkt., udgår, og bestemmelsens 6. og 7. pkt. er optaget som stk. 3. i lovforslaget.

6. § 5. Repræsentantskabet er udvidet med 2 medlemmer udpeget af henholdsvis Dansk Forfatterforening og Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer. Endvidere er bestemmelsen justeret med

ændringer i de udpegende institutioners organisatoriske forhold.

7. Den hidtidige bestemmelse i § 5, stk. 2, 3. pkt. - nu 4. pkt. - er ændret til: Et tidligere medlem af et af de i § 4 omhandlede udvalg kan tidligst et år efter, at vedkommende er fratrådt som medlem af et udvalg, indvælges i repræsentantskabet.

8. § 7, stk. 3. Som nyt stk. 3 er indføjet følgende bestemmelse: Ministeren kan forlænge den 3-årige beskikkelsesperiode for medlemmerne af de udvalg, der er beskikket for perioden 1. april 1977 til 31. marts 1980 indtil 31. december 1980 og for korte beskikkelsesperioden for medlemmerne af de udvalg, der beskikkes efter 1. april 1978, således at beskikkelsesperioden udløber 31. december 1980.

9. § 8. Loven træder i kraft 1. april 1978. Der er ikke optaget ny bestemmelse om revision inden for en nærmere bestemt tidsfrist.

I forbindelse med lovrevisionen foreslås også taget op til overvejelse spørgsmålet om en nyordning for de livsvarige ydelser, som bevilges på de årlige finanslove. Hædersgaverne foreslås afviklet, og de derved frigjorte beløb anvendt til almindelige statsydelser, der fastsættes til 6.000 kr. plus tillæg. Ydelserne foreslås indtægtsregulerede, jfr. nærmere bemærkningerne til § 2.

I den betænkning, som er afgivet af kulturstøtteudvalget af 1974 - det såkaldte Wechselmann-udvalg - udtales det udtrykkeligt, at fondet har arbejdet i overensstemmelse med de ideer, der lå bag dets oprettelse i 1964, at fondet har haft en væsentlig betydning for den kunstneriske produktion, og at fondet også i fremtiden vil være et velegnet instrument til stimulering af kunstnerisk produktion. Også i det til lovrevisionen foreliggende materiale fra kredse, der har en direkte interesse i fondet, konkluderes, at kunstfondet som sådant har været til stor gavn for samfundet og dets kunstnere. Debatten i folketetinget om ministerens redegørelse om Statens Kunstfond viste også bred tilslutning til en statslig støtteordning for skabende kunstnere på grundlag af den gældende lovgivning om Statens Kunstfond. For fondets samfundsmæssige betydning er nærmere redegjort i den nævnte redegørelse.

Det foreliggende lovforslag bygger uforandret og fuldt ud på de principielle synspunkter, som ligger til grund for den gældende lov.

Selv om debatten omkring kunstfondet og kunstnerstøtten nok må siges at have taget af i årenes løb, fremkommer der dog til stadighed kritik og debat om denne lovgivning. Det drejer sig undertiden om selve fondets eksistens, som det har været

tilfældet ved de lovforslag, der i de senere år har været fremsat om nedlæggelse af Statens Kunstfond. Hovedsageligt er det dog enkelte afgørelser, der har været diskussion og kritik om. Hvad det første angår har behandlingen af lovforslagene og debatten om ministerens redegørelse vist, at der ikke var flertal i folketinget for en nedlæggelse af fondet. I vurderingen af den kritik, der har været af enkelte af fondets afgørelser, må indgå, at disse kun har udgjort en ubetydelig del af fondets samlede dispositioner, og at der inden for et område som kunstfondets naturligt må herske divergerende opfattelser af, hvad der bør støttes. Disse afgørelser forekommer ikke at kunne anfægte lovens grundlæggende principper og idéindhold. Det gælder både administrationsformen og fondets kriterier for støtte, jfr. nærmere bemærkningerne til § 4.

Lovgivningen om Statens Kunstfond og dens støtteområde må nødvendigvis ses i en bredere sammenhæng med den støtte, der i øvrigt af det offentlige ydes til kunsten og kunstnerne. Statens Kunstfond udgør kun en del – endog en mindre – inden for de kunstneriske og kulturelle områder, som henhører under ministeriet. Fondets funktion har været at støtte den kunstneriske virksomhed »ved kilden« af den kunstneriske produktion i erkendelse af, at uden støtte til den kunstneriske skabelsesproces er der intet grundlag for et kunst- og kulturliv.

I forbindelse med tidligere lovrevisioner har det været drøftet, om fondets virksomhed skulle udvides til at omfatte også de udøvende kunstnere som musikere og sceniske kunstnere. Baggrunden for støtte til denne gruppe af kunstnere er imidlertid en anden end til de grupper af kunstnere, der er omfattet af kunstfondloven. Det, der her er behov for, er først og fremmest støtte til videreuddannelse, der fortsat må løses uden for kunstfondloven gennem tilstrækkelige bevillinger til uddannelsesinstitutionerne eller inden for lovgivningen om teatre og musik.

For så vidt angår de ønsker, der er blevet fremsat fra danske sceneinstruktører og filminstruktører om at blive inddraget under fondets område, forekommer det rigtigst, at også deres forhold løses uden for kunstfondloven gennem lovgivningen om teatre og lovgivningen om filmproduktion, hvor man har sagkundskaben til at bedømme disse skabende kunstneres forhold.

Gennem fondets virksomhed sker der en ikke uvæsentlig kulturformidling, selv om det ikke i første række er formålet med fondets virksomhed. Til eksempel kan nævnes gennemførelse af udsmykningsopgaver, deponering af kunst på offent-

lige institutioner, støtte til koncerter, udgivelse af grammofonplader m. v. Det er afgørende, at der gøres en effektiv indsats for kunst- og kulturformidlingen, idet dette er en forudsætning for, at der i befolkningen kan opstå en større forståelse for kunstfondets virksomhed. Kunst- og kulturformidlingen bør imidlertid fortsat principielt støttes uden for kunstfondlovgivningens rammer gennem særlige finanslovbevillinger eller gennem særlig lovgivning. Der er på finansloven en løbende bevilgning til disse formål på for tiden godt 1 mill. kr., og med den nye musiklov og teaterloven er der skabt øgede muligheder for at løse formidlingsopgaverne på disse områder.

Det er vigtigt at fastslå, at det afgørende kriterium for den støtte, der kan ydes af fondet, fortsat er kvaliteten i den kunstneriske produktion og det kunstneriske talent.

Til lovforslagets enkelte bestemmelser skal man i øvrigt knytte følgende bemærkninger:

Til § 1.

Bestemmelsen svarer til § 1 i den gældende lov med den ændring, der følger af, at bygningskunsten foreslås ligestillet med de andre klassiske kunstarter, der kan støttes gennem fondet, og den ændring, der følger af, at andre former for kunstnerisk virksomhed, der kan sidestilles med disse nu er omfattet af § 1, stk. 2.

Fondets formål er uændret at virke til fremme af dansk skabende kunst gennem foranstaltninger, der tilsigter at bedre vilkårene for den kunstneriske produktion.

Fra fondet har man henstillet, at der skabes mulighed for at bestille udsmykningsopgaver af udenlandske kunstnere ud fra den betragtning, at udsmykning af betydelige udenlandske kunstnere vil kunne virke til fremme af dansk skabende kunst derved, at det vil virke som inspiration for danske kunstnere. Under disse forudsætninger går ministeriet ind for, at der af fondets midler i enkelte tilfælde, hvor særlige omstændigheder foreligger, kan afholdes udgifter til udsmykninger udført af udenlandske kunstnere. En sådan anvendelse af fondets midler bør dog have undtagelsens karakter.

Fondets virksomhedsområde var oprindeligt begrænset til den kunst, der skabes af bildende kunstnere, forfattere og komponister, der er de centrale og primære områder inden for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning,

Ved lovrevisionen i 1969 blev fondets virksomhedsområde som en forsøgsordning udvidet med kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning,

F. t. l. om Statens Kunstfond.

som har nær tilknytning til den bildende kunst. Endvidere blev der gennemført en bestemmelse om, at også andre former for kunstnerisk skaben, som bør sidestilles med de allerede nævnte kunstneriske udtryksformer, og som ikke omfattes af særlig lovgivning, kunne opnå støtte gennem Statens Kunstfond.

Det materiale, der foreligger til lovrevisionen, dels fra Statens Kunstfond, dels fra de faglige organisationer på området, giver klart udtryk for, at loven – selv med de begrænsede midler, der har været til rådighed – har haft en meget gavnlig virkning for udviklingen inden for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning. Specielt har den medvirket til, at unge talenter har kunnet få mulighed for at slå igennem. I erkendelse af den kulturelle værdi, der er knyttet til kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning, er ministeriet af den opfattelse, at disse områder har så nær tilknytning til fondets øvrige områder – også fordi deres problemer er de samme som andre skabende kunstneres – at de bør betragtes i sammenhæng med disse snarere end med de erhvervsinteresser, der støttes gennem erhvervsfunds, jfr. herved de betragtninger, der blev fremført i forbindelse med lovrevisionen i 1969 om at etablere en særlig kulturfond under Danmarks Erhvervsfond til støtte af den kunstneriske formgivning og en særlig lov for Skolen for Brugskunst. Ministeriet går derfor ind for, at disse områder nu inddrages permanent under fondet.

Derimod har der i praksis vist sig visse vanskeligheder i forbindelse med administrationen af støtten til de kunstneriske udtryksformer, der er sammenfattet i den gældende lovs § 1, stk. 3. Der har stort set været tale om 3 grupper af kunstnere, nemlig kunstnere, der udtrykker sig i et formsprog, der ikke umiddelbart falder inden for de klassiske kunstformer, scenografer og koreografer samt arkitekter. Bestyrelsen, som består af formændene for 3-mandsudvalgene, har hidtil fordelt denne støtte, men har følt, at den ofte ikke var i besiddelse af en tilstrækkelig kunstnerisk sagkundskab på disse områder, specielt ikke med hensyn til det stigende antal ansøgninger indkommet fra arkitektside og ansøgningerne fra de sceniske kunstnere. Den har derfor foreslået en omlægning af denne støtte.

For så vidt angår bygningskunsten har fondets bestyrelse tilkendegivet, at man finder det vigtigt, at arkitekturens tilknytning til fondet fastholdes. Man finder det af største betydning med et samarbejde mellem billedkunsten og arkitekturen, og man finder det rigtigt, at der inden for fondets

rammer gives bygningskunsten samme stilling som fondets andre kunstarter. Bestyrelsens opfattelse deles af akademirådet og Danske Arkitekters Landsforbund.

Ministeriet er enig i, at bygningskunsten for fremtiden bør ligestilles med de øvrige i § 1, stk. 2, omhandlede klassiske kunstarter.

Bygningskunsten og brugskunsten er områder, som alle mennesker har direkte berøring med. Menneskets trivsel er i høj grad afhængig af dets omgivelser. De senere års tekniske og økonomiske udvikling rummer en fare for, at byggeriets industrialisering medfører en sådan tilsidesættelse af alle kunstneriske og kulturelle hensyn, at fremtidens byggeri bliver fattigt og åndløst. Der er derfor en samfundsmæssig interesse i, at der sker en udvikling, forskning og kunstnerisk fornyelse på dette område. Gennem støtteordninger til arkitekter, som i særlig grad skønnes at kunne gøre en indsats til fremme af samfundets interesse i kvalificeret arkitektarbejde, kan man antageligt medvirke til en højnelse af det kunstneriske niveau inden for bygningskunsten til gavn for samfundet. En sådan opgave forekommer naturligt at falde ind under fondets almindelige formål, ligesom fondets administrative opbygning og støtteskriterier naturligt kan anvendes på dette område.

Det, man tænker sig støttet, er fortsat skitseprojekter og konkurrencer, særligt inden for områder som byfornyelse, byudvikling og byernes gradvise udbredelse i landskabet, hvor der er tale om arbejder til gavn for bredere samfundsinteresser. Det er derimod ikke tanken med den foreslåede ændring, at der af fondet skulle ydes støtte til opførelse af bygninger og anlæg, eller at der skulle ydes arbejdslegater til veletablerede arkitekter.

For så vidt angår støtten til scenografer og koreografer finder ministeriet det mest hensigtsmæssigt, at disse kunstneres virksomhed bedømmes i relation til anden scenisk kunst og således løses inden for teaterloven, hvis sagkyndige organer må skønnes at være de mest kompetente på dette område. Da de til rådighed værende bevilinger under teaterloven for tiden ikke kan dække selv en mindre støtte til scenografer og koreografer vil ministeriet i en overgangsperiode i givet fald anvende rådighedsmidler til dette formål.

Man har imidlertid fundet det rigtigt, at der fortsat er mulighed for gennem fondet at støtte også den skabende kunst, der går ud over det, som traditionelt falder inden for rammerne af de klassiske kunstarter, og som naturligt falder inden for fondets område med dets givne administrative op-

bygning. De kunstnere, der her bliver tale om at støtte, vil i overensstemmelse med hidtidig praksis hovedsageligt blive kunstnere som i deres udtryksformer arbejder med en kombination af de traditionelle kunstarter, som f. eks. happenings og lysshows. Der har været fremsat ønsker om en nærmere afgrænsning eller præcisering af, hvilke kunstformer der her kan blive tale om.

Det vil imidlertid være vanskeligt for ikke at sige umuligt at udforme en fuldstændig og éntydig definition på disse blandede kunstformer. Det forekommer da også rigtigt og i overensstemmelse med fondets almindelige principper, at det overlades til fondets sagkyndige udvalg at skønne over, hvorvidt der i konkrete tilfælde er tale om en kunstnerisk virksomhed, som naturligt må henføres til fondets område efter dets almindelige formål og virksomhed. Fastlæggelse i loven af klare definitioner af, hvad der er »litteratur«, »bildende kunst«, »tonekunst« m.v., vil let kunne medføre, at udvalgene hæmmes i deres arbejde, der netop bør være præget af selvstændighed, fleksibilitet og åbenhed over for nye kunstneriske udtryksformer.

Da erfaringerne fra fondets administration samtidig har vist, at kunstnere, der udtrykker sig i et formsprog, der ikke umiddelbart falder inden for de klassiske kunstformer, dog altid kan henføres til en eller flere af de i § 1, stk. 2, nævnte traditionelle kunstarter, foreslås disse kunstformer for fremtiden støttet af de eksisterende udvalg inden for de til disse afsatte rådighedsbeløb. Det samme gælder andre kunstnere, som fondet finder støtteværdige inden for området anden kunstnerisk skabende virksomhed, som f. eks. en kunstnerisk skabende fotograf.

Under hensyntagen til, at området anden kunstnerisk skabende virksomhed udgør og for fremtiden også vil komme til at udgøre en meget begrænset del af fondets støtteområder, har man fundet det rigtigt at lade området indgå i § 1, stk. 2, med den virkning, at den gældende lovs § 1, stk. 3, udgår.

Med disse ændringer til § 1 forventer man at opnå en styrkelse af loven og dens administration, jfr. bemærkningerne til § 4.

Det spørgsmål er specielt rejst om fondets støttemuligheder over for forfattere med forfatterskab af almen kulturel betydning. Efter de af fondet hidtil fulgte retningslinier har man primært støttet skønlitterære forfattere, herunder også essayister, men i flere tilfælde dog også forfattere med forfatterskab af almen kulturelt indhold.

Denne praksis foreslås opretholdt, således at det i overensstemmelse med lovens principper overlades til det til enhver tid siddende litterære udvalg at skønne over, hvorvidt et forfatterskab af almen kulturel betydning bør støttes af fondet i en given situation. Det skal i denne forbindelse nævnes, at der på finansloven er optaget et mindre antal livsvarige ydelser til disse forfattere, og at kunstfondet også foretager indstilling til ministeren vedrørende disse ydelser.

Til § 2.

Bestemmelsen, som angiver, på hvilke måder fondets formål, som det er defineret i § 1, skal søges opnået, er identisk med § 2 i den gældende lov.

Med hensyn til den nærmere begrundelse for støtteordningerne og de vejledende kriterier for deres anvendelse henvises til F.T. 1963-64, till. A, sp. 915 ff, og F.T. 1968-69, till. A, sp. 4169 ff, og med hensyn til den mere detaljerede udformning af støtteordningerne for de forskellige kunstneriske områder til ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 26. februar 1970 om Statens Kunstfond, der er optrykt som bilag til lovforslaget.

Der har fra forskellig side været fremsat forslag om, at statens støtte til kunstnere først og fremmest skulle ydes i form af arbejdsopgaver, bestillingsværker o. lign., således at der blev tale om en direkte betaling for levering af en kunstnerisk præstation i stedet for støtte i form af legatydelser og ydelser på finansloven. Imidlertid er det allerede efter de gældende ordninger således, at en stor del af de statslige ydelser til kunstnerne netop ydes på denne måde. Inden for fondets område gælder det således finansieringen af udsmykningsopgaver samt indkøb af kunst. Det vil næppe være praktisk gennemførligt eller rigtigt med et system, der udelukkende bestod af støtte i form af arbejdsopgaver, dels fordi det ikke i større omfang vil kunne finde anvendelse på det litterære område og tonekunstområdet, dels fordi den kunstneriske produktion ofte indebærer en langvarig proces, hvor netop arbejdslegaterne og de livsvarige ydelser er nødvendige for at give kunstneren den fornødne arbejdsro. I øvrigt må også arbejdslegaterne betragtes som en form for vederlag til kunstneren for samfundets mere generelle nytte af den kunstneriske produktion. Ministeriet finder det derfor rigtigt at fastholde lovens fleksible støttesystem med stipendier af forskellig art, indkøb af billedkunst og udsmykninger, præmieringsordninger m. v.

Som følge af, at kunsthåndværket, den kunstne-

riske formgivning og bygningskunsten nu søges inddraget permanent under fondet, bør også kunstnere inden for disse områder kunne opnå støtte i form af 3-årige arbejdslegater, hvilket der ikke har været økonomiske muligheder for i forsøgsperioden. Inden for bygningskunsten må det dog forventes, at støtteordningerne i vidt omfang vil komme til at bestå i støtte til udarbejdelse af skitseprojekter og til afholdelse af arkitektkonkurrencer, således som det har været praktiseret under den gældende ordning.

Som almindeligt gældende princip er det stadig hensigten ikke på forhånd strengt at fastlægge de veje, ad hvilke fondets formål skal opfyldes. Valget af disse må i et vist omfang overlades til fondets ansvarlige organer, ligesom det må være overladt til disse i hvert enkelt tilfælde at skønne over, hvorledes man i en foreliggende situation over kunstneren den bedste form for støtte.

Man finder det således også rigtigst at overlade de sagkyndige udvalg i de enkelte tilfælde at træffe afgørelse om, hvor mange og med hvilke beløb de 3-årige stipendier skal uddeles, idet man dog ved uddelingene bør lægge til grund, at ideen bag de 3-årige stipendier er, at kunstneren i en periode skal kunne leve uden at behøve at skaffe sig indtægter ved ikke-kunstnerisk virksomhed.

Med hensyn til ydelserne til ældre fortjente billedkunstnere og ydelserne til efterladte har det været overvejet at udskille disse mere socialt betonedede ydelser fra fondets virksomhed. Man har imidlertid ikke ment det rigtigst, at foreslå loven ændret på dette punkt på nuværende tidspunkt, men spørgsmålet må tages op til overvejelse i forbindelse med en eventuel ændring af de almindeligt gældende regler i samfundet for alderspension.

Ved lovrevisionen i 1969 blev der åbnet mulighed for at anvende fondets midler også til sikring af udgivelse af kunstnerisk værdifulde, litterære arbejder og til udgivelse og fremførelse af kvalificerede kompositoriske værker.

Fra fondets virksomhed foreligger ikke nævneværdigt erfaringsmateriale med hensyn til støtten til litterære udgivelser. Spørgsmålet om støtte til udgivelse af litteratur behandles imidlertid nu i et særligt udvalg – kulturministeriets bogudvalg – og det findes derfor rigtigst at afvente resultaterne af dette udvalgsarbejde, forinden man tager stilling til, om fondet permanent skal have mulighed for at støtte litterære udgivelser.

Ved den nye lov om musik er der hjemlet øgede muligheder for støtte til udgivelse af noder, koncertvirksomhed og indspilning af plader. Formålet med denne støtte er imidlertid først og frem-

mest varetagelsen af formidlingsledets – publikums – interesser, således at eventuelle beslutninger om støtte til udgivelse m. v. i det væsentlige træffes på grundlag af overvejende hensyntagen til forbrugerinteresser. De tilsvarende støtteordninger inden for lovgivningen om Statens Kunstfond har derimod væsentligst til formål at tjene som støtte til fremme af en talentfuld komponists kunstneriske produktion. Selv om der vil blive tale om en vis overlapning mellem de 2 lovgivninger, skulle det være muligt i vidt omfang på det anførte grundlag at foretage en afgrænsning af den virksomhed, der bør støttes i henhold til musikloven, og den virksomhed, der bør støttes i henhold til kunstfondloven.

Fra fondets side har man rejst spørgsmålet om, hvorvidt der af fondets midler skulle være mulighed for at yde støtte til litterære tidsskrifter. Efter ministeriets opfattelse bør det ikke være udelukket af fondets midler at yde støtte til disse formål i det omfang, der er tale om foranstaltninger, der skønnes at være til fremme af den kunstneriske produktion. Det bør i overensstemmelse med lovens almindelige principper være overladt til de respektive udvalg at afgøre, om støtte skal ydes i det konkrete tilfælde. Det bør i den forbindelse nævnes, at ministeriets bevilling til tidsskrifter og selskaber kun giver meget begrænsede muligheder for støtte specielt til nye foretagender.

Om samtlige støtteordninger må det fortsat gælde, at de må administreres med betydelig fleksibilitet, og i passende omfang må kunne kombineres.

I bemærkningerne til de tidligere lovforslag om Statens Kunstfond har også de livsvarige ydelser på finansloven været behandlet, uanset at de falder uden for fondets rådighedssum. Baggrunden herfor er, at de indgår som et betydningsfuldt led i de samlede støtteordninger til skabende kunstnere, og at støtteordningerne under Statens Kunstfond bygger på en forudsætning om, at der på de årlige finanslove bevilges støtte til kunstnere i form af livsvarige hædersgaver og faste årlige statsydelser. Da man skabte kunstfondet i 1964 var det tanken, at fondet overvejende skulle støtte unge og yngre kunstnere og således føre op til det tidspunkt, da den modne kunstner kunne have mulighed for at opnå en fast årlig ydelse på finansloven. Med hensyn til den nærmere begrundelse for og kriterier for uddeling af disse ydelser henvises til F.T. 1963–64, till. A, sp. 915 ff.

I forbindelse med lovrevisionen i 1969 blev der over for folketingsudvalget givet tilsagn om, at man inden næste lovrevision ville overveje disse

ydelser fortsatte hensigtsmæssighed og muligheden for at samle de bevillinger, som hører under kunstfondlovgivningen og de som gives over finansloven som hædersgaver og statsydelser i én pulje, således at fordelingen af bevillinger mellem de forskellige støtteformer gøres yderligere fleksibel. Der henvises til folketingsudvalgets betænkning af 4. juni 1969.

Baggrunden for ønsket om iværksættelse af disse overvejelser var antagelig den kritik, som disse ydelser med mellemrum har været genstand for – en kritik, der hovedsageligt har drejet sig om ydelsernes livsvarighed og det forhold, at de i visse tilfælde er blevet ydet kunstnere med betydelige indtægter.

Siden 1974 har der ikke været foretaget indstilling til finansudvalget om tildeling af livsvarige ydelser, idet man har afventet resultaterne af Wechselmann-udvalgets arbejde. Med tilslutning fra folketingets finansudvalg er besparede beløb som følge af, at ydelserne har stået ledige, blevet overført til Statens Kunstfond til uddeling som arbejdslegater til kunstnere i en mere moden alder.

Antallet af livsvarige hædersgaver er i dag 22, hvoraf 11 er ledige. Størrelsen af den enkelte hædersgave er fastsat til 12.000 kr. årligt plus procenttillæg, svarende til 68.028 kr. pr. 1. april 1977.

Antallet af statsydelser er fastsat til 119, hvoraf 13 er ledige. Ydelsen udgør 4.000 kr. årligt plus procenttillæg, svarende til 23.685 kr. årligt pr. 1. april 1977.

I det materiale, der foreligger dels fra Wechselmann-udvalget, dels fra kunstnerorganisationerne om disse ydelser, er der enighed om, at man bør bevare de livsvarige ydelser på finansloven. Fra forskellig side er der dog fremsat forslag om ændringer i ordningerne. Om disse forslags nærmere indhold henvises til ministerens redegørelse til folketinget, F.T. 1976–77, sp. 1537 ff. Sammenfattede kan man sige, at de foreliggende forslag til ændringer i den bestående ordning i hovedsagen går ud på, at hædersgaverne skal bortfalde, og det frigjorte beløb anvendes til statsydelser. Endvidere at statsydelserne på en eller anden måde skal reguleres under hensyntagen til kunstnernes økonomiske forhold.

Ministeriet har overvejet de forskellige forslag, herunder også muligheden for at ophæve begrebet livsvarig ydelse og omdanne disse ydelser til flerårige arbejdsstipendier til samme kreds af kunstnere, som nu kan få hædersgave eller statsydelse. Med en sådan ordning ville man skabe en parallel til den ordning, man har med arbejdslegater til yngre kunstnere. Ordningen vil imidler-

tid ikke give kunstneren tilstrækkelig tryghed til, at han vil kunne tilrettelægge sit arbejde over en længere periode. Det forekommer heller ikke rimeligt, at samfundet støtter kunstneren i hans mest frugtbare arbejdsperiode og derefter slår hånden af ham og henviser ham til i en høj alder at søge nyt arbejde og nyt levebrød.

I Danmark kan kun ganske få kunstnere leve af deres kunstneriske produktion. Det er et arbejde og en profession at være kunstner, men det er en kendsgerning, at det ikke er et erhverv, som sikrer sin udøver en rimelig indkomst. Med de livsvarige ydelser har man derfor ønsket at give kunstneren sikkerhed for en vis varig indtægt og skabe et grundlag, hvorpå han kan opbygge en stabil indtægt.

De livsvarige ydelser må ses som en fortjent og rimelig betaling for samfundets anvendelse af kunstneren og de af ham skabte samfundsværdier. Samfundet skylder ham en grundløn for den skabende indsats, som måske ikke i dag kan vurderes økonomisk eller samfundsmæssigt, men som vil være en del af den kulturarv, som kommende generationer skal leve videre på.

Den sikkerhed, der ligger i, at ydelsen er livsvarig, har også gang på gang været fremhævet af kunstnerne som noget meget betydningsfuldt.

Erfaringerne viser i øvrigt, at tildeling af livsvarig ydelse har givet stødet til, at en skabende kunstner har opgivet en fast stilling for helt at kunne hellige sig sin kunst, har givet livsmod og tryghed, der har betydet fornyet skaben samt givet en række kunstnere en bedre og mere betrygget tilværelse.

På dette grundlag mener man, at det er rigtigt, at man fortsat bør have en eller anden form for livsvarig kunstnerstøtte til landets betydeligste kunstnere.

Den nuværende ordning med opdeling i hædersgaver og statsydelser giver mulighed for at tildele samfundets særlige anerkendelse i form af hædersgaver til kunstnere, der har præsteret noget ekstraordinært. Ordningen, hvor ydelserne udbetales uden hensyntagen til kunstnernes indtægter, er enkel at administrere. Man undgår at skulle kontrollere kunstnernes indtægter, hvilket vil være nødvendigt ved enhver form for indtægtsreguleret ydelse.

Imidlertid har man ment at måtte tage til efterretning den kritik, der har været af, at disse ydelser i visse tilfælde er blevet ydet kunstnere med betydelige indtægter, således at man vil forsøge gennemført en nyordning, der i et vist omfang tager hensyn til kunstnerens indtægt ved ydelsens

udbetaling. Samtidig har man ment det rigtigt, som foreslået af Wechselmann-udvalget, at erstatte hædersgaverne og statsydelseerne af en fælles livsvarig ydelse, som fastsættes til 6.000 kr. plus tillæg, for tiden ca. 35.500 kr. Herved ligestilles kunstnerne, og tildeling sker efter de gældende kriterier for tildeling af statsydelse, d. v. s. at kunstneren skal have en sådan produktion bag sig, at han har placeret sig afgørende som kunstner, normalt i 40-50-årsalderen.

Den foreslåede nyordning kan i øvrigt skitseres således:

Hædersgaverne bortfalder, og det frigjorte beløb anvendes til statsydelser.

Statsydelsen fastsættes til 6.000 kr. plus tillæg – pr. 1. april 1977 ca. 35.500 kr.

Statsydelseerne tildeles efter de gældende kriterier med hensyn til kunstnerisk kvalitet og produktion, altså uafhængigt af økonomiske forhold.

Ydelsen er livsvarig, og den stedfundne vurdering af kunstnerisk kvalitet og produktion kan ikke ændres.

Udbetaling afhænger af indtægtsforhold, dog således at der altid kommer en minimumsydelse på 1.000 kr. plus tillæg, pr. 1. april 1977 ca. 5.900 kr. til udbetaling. Den resterende del af ydelsen er indtægtsreguleret, således at den del af kunstnerens »anden indtægt«, der overstiger et nærmere fastsat beløb, kommer til afkorting i ydelsen med et beløb på en vis procent af indtægten.

Principielt lægges gennemsnit af bruttointægt for de sidste 3 år til grund. Men hvis en kunstner kan godtgøre, at han frasiger sig eller har frasagt sig lønnet arbejde (eller går på pension), kan udbetaling ske efter skønnet indtægt i det følgende år. Det kan ske forud for hvert enkelt udbetalingsår i 3-årsperioden.

Spørgsmålet om udbetalingen af ydelsen tages op til revision hvert 3. år på grundlag af de forløbne års indtægtsforhold. Der kræves således selvangivelser hvert 3. år for de forløbne år.

De nærmere regler tænkes fastsat i ministeriets bekendtgørelse om »Statens Kunstfond«.

Det har været overvejet, hvorledes man skulle fastsætte indtægtsgrænserne for opnåelse af maksimal statsydelse, og med hvilke beløb man skulle afkorte overskydende indtægt i statsydelsen. Man foreslår, at enhver indtægt, som kunstneren måtte have ud over 90.000 kr., afkortes med 75 pct. i statsydelsen.

Eksempel:

Indtægt 90.000 kr.

Ydelse ca. 35.500 kr. I alt ca. 125.500 kr.

Indtægt 110.000 kr.

Ydelse ca. 20.500 kr. I alt ca. 130.500 kr.

Indtægt ca. 130.000 kr.

Ydelse ca. 5.900 kr. I alt ca. 135.900 kr.

Det er ikke muligt med en sådan indtægtsreguleret ordning nøjagtigt at beregne, hvilket beløb der vil komme til udbetaling årligt, men det vil nok være rimeligt at regne med en jævn fordeling af ydelserne mellem minimum og maksimum, således at gennemsnitsydelsen bliver ca. 20.700 kr. med en fuldt udbygget ordning.

Inden for den nuværende samlede økonomiske ramme for hædersgaver og statsydelser skulle der herefter være mulighed for at uddele i alt 207 livsvarige ydelser til kunstnere, hvilket for tiden må betragtes som et passende antal. Hædersgaverne foreslås således ved ledighed successivt omdannet til i alt 88 statsydelser.

Det samlede antal statsydelser foreslås herefter fastsat til 207, heraf 73 til bildende kunstnere, 73 til skønlitterære forfattere, 12 til forfattere med forfatterskab af almen kulturel betydning, 4 til oversættere, 25 til komponister og 20 til kunsthåndværkere, kunstneriske formgivere, arkitekter m. fl. De ydelser, der for tiden er ledige, vil sammen med kommende ledige ydelser blive uddelt over en periode på 3 år.

Den eksisterende formelle fremgangsmåde ved tildeling af de livsvarige ydelser, hvorefter det er repræsentantskabet, der på grundlag af udtalelser fra fondets respektive udvalg afgiver indstilling til ministeren for kulturelle anliggender, der herefter videresender sagen til endelig afgørelse i folketingets finansudvalg, foreslås opretholdt.

Spørgsmålet om ydelsernes eventuelle bortfald ved modtagernes opnåelse af folkepension må tages op til overvejelse i forbindelse med en eventuel ændring af de almindeligt gældende regler i samfundet for alderspension. Det samme gælder understøttelserne til enker efter kunstnere, der har oppebåret livsvarige ydelser.

Til § 3.

Bestemmelsen svarer uændret til § 3 i den gældende lov.

Til § 4.

Udover ændringer af indholdsmæssig karakter er der af systematiske grunde foretaget visse ændringer i paragraffens opdeling.

Stk. 1 indeholder bestemmelsen om de udvalg, der skal administrere fondet. Disse er udvidet med et nyt udvalg for bygningskunsten og den kunstneriske formgivning. Når den kunstneriske formgiv-

ning foreslås administreret sammen med bygningskunsten, skyldes det, at det som hovedregel er arkitekter, der virker som kunstneriske formgivere, og deres arbejde vil blive bedømt med større sagkundskab i et arkitektudvalg end i kunsthåndværkerudvalget, hvor arkitekter ikke behøver at være repræsenteret.

Den nugældende lovs stk. 2 er udgået, da bestyrelsens bevilgende funktion foreslås ophævet, og administrationen af støtten til kunstnere inden for området andre former for kunstnerisk skabende virksomhed foreslås henlagt til de i § 4, stk. 1, nævnte udvalg, jfr. bemærkningerne til § 1.

Stk. 2 indeholder bestemmelserne om sammensætningen af og beskikkelsesmåden for udvalgenes medlemmer og deres formænd. Udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning har i forsøgsperioden været beskikket for 1 år ad gangen. Da disse områder nu søges inddraget permanent under fondets virksomhedsområde, vil det være naturligt, at den almindelige 3-årige funktionsperiode, som gælder for fondets andre udvalgsmedlemmer, også kommer til at gælde for medlemmerne af kunsthåndværkerudvalget og udvalget for bygningskunsten og den kunstneriske formgivning.

Under hensyntagen til fondets opgaver bør det fortsat være således, at udvalgene sammensættes af sagkyndige inden for det pågældende kunstneriske område. Med udvalg bestående af få medlemmer har man opnået handlekraftige organer, hvor der er plads for det enkelte medlems personlige indsats, og hvor hvert medlem føler sig direkte engageret i arbejdet og personlig ansvarlig for udvalgets handlinger og undladelser. En væsentlig konsekvens af den administrationsform, der lægger et så stort ansvar og et så stort arbejde på ganske enkelte personer, er, at medlemmernes funktionstid er relativ kort, og at umiddelbar genbeskikkelse ikke kan finde sted.

Stk. 4. Ifølge denne bestemmelse træffer hvert udvalg endelig afgørelse om anvendelsen af de midler, der er til rådighed for den pågældende kunststart. Det betyder, at hverken fondets repræsentantskab, ministeren eller nogen anden myndighed kan ændre de af udvalgene truffne dispositioner over fondsmidler inden for lovens rammer.

Med denne ordning, der har været gældende siden fondets oprettelse i 1964, har man søgt at etablere en administrationsform, som er enkel og praktisk, som sikrer, at bevillingerne administreres af sagkyndige inden for den pågældende kunstart, og som lægger ansvaret også for de endelige

beslutninger hos dem, der besidder sagkundskaben.

Hensigtsmæssigheden af denne administrationsform har dog med mellemrum været overvejet, specielt i tilfælde hvor der af fondet er blevet truffet kontroversielle afgørelser.

Det er af fundamental vigtighed at bevare friheden for den skabende kunst. Den statslige støtte må ikke medføre statslig dirigering og censurering. Den skal sikre den frie kunstneriske udfoldelse og uafhængighed. Ved at henlægge afgørelserne til organer, der hovedsageligt er valgt af uafhængige myndigheder, og som selv er uafhængige af politiske og statslige myndigheder, skaber man de bedste muligheder for en administration, der ikke tvinger kundesøvelsen i bestemte retninger. Det forekommer heller ikke rimeligt, at en minister skal behandle disse sager, hvor afgørelsen alene træffes ud fra en kunstnerisk kvalitativ vurdering. Sådanne afgørelser, som kræver en professionel kunstnerisk vurdering, bør henlægges til kunstkyndige personer, som får ansvaret for de endelige beslutninger.

Det skal i den forbindelse nævnes, at kulturministrene på den europæiske kulturministerkonference i Oslo i juni 1976 i en resolution om de offentlige myndigheders forhold til de skabende kunstnere bl. a. konstaterede, at det ud fra hensynet til at sikre den kunstneriske frihed ved administrationen af støtteordninger til skabende kunstnere må anbefales at etablere uafhængige organer, hvis virksomhed kunstnerne selv deltager i, og hvis medlemmer udpeges for begrænsede perioder.

Erfaringerne fra fondets virksomhed viser da også, at den gældende administrative ordning i det store og hele har fungeret tilfredsstillende. Naturligvis kan det ikke undgås, at der inden for et område som kunsthåndværket, er divergerende opfattelser af, hvad der bør støttes, og at der kan ske fejltagelser, men sådanne vil kunne forekomme under enhver ordning. Den eksisterende ordning med uafhængige sagkyndige udvalg forekommer at være den bedste administrative ordning til sikring af et uafhængigt kunstliv og kunstnerisk rigtige afgørelser.

De få afgørelser, der i fondets nu 13-årige eksistens har været genstand for kritik, bør ikke kuldaste en god administrativ ordning. Wechseltmannudvalget har da også i sin betænkning givet udtryk for den overvejende opfattelse, at Statens Kunstfond siden sin etablering har været administreret i overensstemmelse med de intentioner, som lå bag dets oprettelse.

Det er derfor ministeriets opfattelse, at den eksisterende ordning med suveræne, sagkyndige udvalg bør opretholdes, og at afgørelserne ikke bør træffes af ministeren, der heller ikke bør have mulighed for at omgøre fondets dispositioner.

Stk. 5. Ved lovændringen i 1974 blev den ordning gennemført, at de lokale repræsentanter skal deltage i beslutninger om en udsmyknings gennemførelse.

Selv om denne ordning indbærer et brud på fondets almindeligt gældende administrationsprincip med de suveræne 3-mandsudvalg, er det ministeriets opfattelse, at ordningen bør opretholdes på grund af den værdi, det har, at de lokale repræsentanter er medbestemmende i disse sager. Herved sikres det, at der er lokal støtte til en bestemt opgaves udformning.

Med denne ordning finder man ikke, at der er grund til at imødekomme Danske Arkitekters Landsforbunds ønske om, at et af udsmykningsudvalgets medlemmer skal være arkitekt. Med den gældende regel om, at bygningens arkitekt skal deltage i afgørelsen om den enkelte udsmykning, og forslaget om oprettelsen af et særligt arkitektudvalg under fondet forekommer en sådan udvidelse af udsmykningsudvalget overflødig. I øvrigt er der også med den gældende ordning mulighed for, at en arkitekt kan udpeges som medlem af udsmykningsudvalget.

Der har fra forskellig side været forslag fremme om en yderligere decentralisering af fondets virksomhed – forslag, der også kom frem under folketingsdebatten om ministerens redegørelse. Dette skulle betyde, at fondet som helhed eller på enkelte områder kun skulle være rådgivende og finansierende. Begrundelsen for en sådan decentralisering er naturligvis, at man derved demokratiserede afgørelserne, skabte større kunstnerisk alsidighed og bedre kontakt mellem kunstnerne og befolkningen, hvilket igen skulle skabe en bedre forståelse i befolkningen for fondets virksomhed.

Wechselmann-udvalget er også inde på disse tanker i forbindelse med oprettelsen af lokale udsmykningsfonde. Udvalget mener imidlertid, at en decentralisering ikke bør ske ved, at Statens Kunstfonds nuværende virksomhed eller dele af denne lægges ud til kommunerne, men f. eks. i fremtiden ved statslige igangsættelsestilskud til lokale initiativer på kulturområdet.

En generel indskrænkning af fondets virksomhed til at være rent rådgivende og finansierende vil formentlig ikke være rigtig. Det, der kan og bør decentraliseres, er støtten til formidlingen af kunst og kultur, men ikke støtten til produktionen. Det

vil heller ikke i praksis være muligt at lægge fondets afgørelser om legatstøtte til kunstnere, støtten til litterære formål og til tonekunsten ud til lokale myndigheder. Disse sager vurderes og løses bedst, hvis de bedømmes sammen. De kunstkyn-dige personer, der sidder i fondets organer, har en sådan bred og omfattende viden og kendskab til kunstneriske forhold på deres områder, at der ikke vil forekomme talenter, som ikke vil få støtte fra fondet, hvis vedkommende har behov derfor.

Forslaget om en yderligere decentralisering af udsmykningsudvalgets virksomhed i forbindelse med udsmykninger af ikke-statslige bygninger, således at udvalget i disse sager alene bliver rådgivende og finansierende, finder ministeriet heller ikke hensigtsmæssig. I udsmykninger, der finansieres helt eller delvist af fondet, må fondets udsmykningsudvalg have afgørende indflydelse på udsmykningens gennemførelse, mens beslutninger om rent lokalt finansierede udsmykninger kan træffes af de lokale myndigheder uden om kunstfondet.

Til § 5.

Stk. 1. Repræsentantskabet må fortsat betragtes som et værdifuldt led i den samlede administrative ordning vedrørende kunstfondet, selv om der har været visse praktiske vanskeligheder på grund af dets størrelse. Således har det ofte været vanskeligt at samle et beslutningsdygtigt antal medlemmer. Det skønnes derfor rigtigst at søge at begrænse dets udvidelse mest muligt. Efter ministeriets opfattelse bør kunstnerne stadig have flertal i forsamlingen. På denne baggrund foreslås repræsentantskabet kun udvidet med 2 medlemmer, nemlig 1 yderligere medlem udpeget af Dansk Forfatterforening, hvorved Dansk Forfatterforening og Danske Dramatikeres Forbund får 3 repræsentanter ligesom Billedkunstnernes Forbund og 1 medlem, udpeget af Danske Jazz-, Beat- og Folkemusikautorer, der støttes af fondets midler. De medlemmer, der skal repræsentere kunsthåndværkerne og designerne, foreslås efter ophævelsen af Foreningen Dansk Kunsthåndværk og Industriel Design udpeget af henholdsvis den nyoprettede forening Danske Kunsthåndværkeres Landssammenslutning og Industrielle Designere Danmark. Under hensyntagen til fondets formål og med de opgaver, som repræsentantskabet har, finder man ikke grundlag for at udvide dette med yderligere medlemmer fra amtskommuner eller andre lokale organer. Ligesom udvalgsmedlemmerne må medlemmerne af repræsentantskabet præsumptivt formodes at have et bredt og alment kendskab til,

hvad der foregår på det kulturelle område i hele landet.

I øvrigt er bestemmelsen justeret med ændringer i de udpegende institutioners organisatoriske forhold.

Stk. 2. Reglen om, at et udvalgsmedlem ikke umiddelbart efter udløbet af sin funktionsperiode kan udpeges til medlem af det siddende eller førstkommende repræsentantskab, præciseres derhen, at et udvalgsmedlem tidligst et år efter, at vedkommende er fratrådt som medlem af et udvalg, kan indtræde i repræsentantskabet.

Wechselmann-udvalget har stillet forslag om, at den for udvalgene gældende regel om, at umiddelbar genbeskikkelse efter en funktionsperiode ikke kan finde sted, overføres til medlemmerne af repræsentantskabet dog bortset fra de medlemmer, der er folkevalgte. Forslaget er fremsat ud fra det synspunkt, at alle de medlemmer af repræsentantskabet, der kan betegnes som specialister, herunder også de medlemmer der udpeges af universiteterne, bør udskiftes hyppigere end de medlemmer, der udpeges som led i en folkelig garantiordning. Efter udvalgets opfattelse vil en sådan regel kunne medvirke til at undgå en alt for udtalt styring af arbejdet fra kunstnerside og derved imødegå den fremførte kritik om klike-dannelse.

Da det imidlertid ved tilsynsorgan som repræsentantskabet samtidig er af vigtighed, at der skabes kontinuitet i organets virksomhed finder man det mere hensigtsmæssigt, om kun en del af repræsentantskabets medlemmer – bortset fra de politisk valgte – er afskåret fra umiddelbart genvalg efter udløbet af en beskikkelsesperiode. Af lovtekniske grunde har man undladt at indføje bestemmelse herom i lovteksten, men det forudsættes, at de udpegende organisationer udpeger deres medlemmer, således at der samlet ikke genvælges mere end halvdelen af repræsentantskabets medlemmer – bortset fra de politisk valgte. Ministeriet træffer bestemmelse om den nærmere fremgangsmåde.

Til § 6.

Stk. 1. Fondets årlige rådighedssum er pr. 1. april 1977 forhøjet fra 6,8 mill. kr. til 8,8 mill. kr. under hensyntagen til prisudviklingen. Beløbet vil blive søgt reguleret på de årlige bevillingslove, således at den reelle købekraft bevares i nødvendigt omfang.

Der har været forskellige forslag fremme om en ændret finansiering af fondets virksomhed eller dele af denne. Således har der bl. a. været forslag fremme om at finansiere udsmykningerne

gennem en procentafgift for alt offentligt byggeri og forslag om en omsætningsafgift på offentligt kunstsalg gennem auktion. Det er imidlertid ministeriets opfattelse, at ingen af disse forslag, der tidligere har været genstand for indgående overvejelser, er gennemførlige. Der henvises til Wechselmann-udvalgets betænkning, hvor der nærmere er redegjort for sådanne ordninger. Ministeriet kan heller ikke tiltræde et forslag om at finansiere en del af fondets virksomhed gennem afhændelse af tidligere indkøbte kunstværker. Disse kunstværker er nu deponeret på offentlige institutioner, skoler, plejehjem m. v., som har en naturlig forventning om, at de kan bevare disse kunstværker. Endvidere er der fortsat et betydeligt udækket behov for kunstværker til udsmykning af offentlige institutioner.

Rådighedsbeløbet tænkes fordelt på de enkelte støtteformer og områder som nedenfor angivet, idet det stadig forudsættes, at der inden for den angivne beløbsramme for arbejdsstipendier og éngangsydelser kan disponeres fleksibelt i henseende til anvendelse af midlerne til andre formål:

Den bildende kunst:

Til udsmykningsopgaver	3.250.000 kr.
Til indkøb af kunstværker	750.000 kr.
Til årlige arbejdsstipendier i	
perioder af indtil 3 år	600.000 kr.
Til éngangsydelser	700.000 kr.
	<hr/>
	5.300.000 kr.

Den litterære kunst:

Til årlige arbejdsstipendier	
i perioder af indtil 3 år	600.000 kr.
Til éngangsydelser og forskellige	
foranstaltninger	900.000 kr.
	<hr/>
	1.500.000 kr.

Tonekunsten:

Til årlige arbejdsstipendier	
i perioder på indtil 3 år	300.000 kr.
Til éngangsydelser og forskellige	
foranstaltninger	600.000 kr.
	<hr/>
	900.000 kr.

Kunsthåndværket:

Til årlige arbejdsstipendier	
i perioder på indtil 3 år	60.000 kr.
Til éngangsydelser og forskellige	
foranstaltninger	240.000 kr.
Til indkøb af kunstværker	150.000 kr.
	<hr/>
	450.000 kr.

F. t. l. om Statens Kunstfond.

Bygningskunsten og den kunstneriske formgivning:

Til årlige arbejdsstipendier	
i perioder på indtil 3 år	120.000 kr.
Til éngangsydelser og forskellige foranstaltninger	130.000 kr.
	250.000 kr.
Til konservering:	100.000 kr.
Til éngangsydelser til kunstneres efterladte	300.000 kr.

Under hensyntagen til erfaringerne om behovet er der indbyrdes mellem de enkelte kunstarter foretaget en vis regulering af rådighedsbeløbene.

En nyordning er bevillingen på 100.000 kr. til konservering. Fondet har hidtil ikke haft midler til konservering af de billeder og skulpturer, som er indkøbt af fondet og siden deponeret på institutioner over hele landet. Disse kunsthåndværker ejer fondet, og fondet har ansvaret for arbejderne vedligeholdelse. Man foreslår derfor, at der afsættes et beløb på 100.000 kr. til dette formål. De institutioner, der har fået tildelt en egentlig udsmykningsopgave, bærer selv ansvaret for kunsthåndværkets vedligeholdelse.

Stk. 2. Udgifterne i forbindelse med lovens administration afholdes på de årlige bevillingslove uden for fondets rådighedssum. Ved lovrevisionen i 1969 blev det bestemt, at medlemmerne af udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning ikke skulle aflønnes af det på finansloven bevilgede beløb til administrationsudgifter. Udvalgsmedlemmerne er i overensstemmelse hermed blevet vederlagt af departementets bevilling til lønninger efter en konkret vurdering af arbejdets omfang for de enkelte år. Det viser sig, at udvalgets arbejdsbyrde har ligget på linie med tonekunstudvalgets. Under hensyntagen til, at der nu ikke længere er tale om en forsøgsordning, agter kulturministeriet at foreslå, at der på finansloven på dennes honorarskemaer optages vederlag til medlemmerne af kunsthåndværkerudvalget og til medlemmerne af udvalget for bygningskunsten og den kunstneriske formgivning. Vederlagene foreslås fastsat til 3.000 kr. årligt + sædvanligt procenttillæg til formændene og 1.500 kr. årligt + sædvanligt procenttillæg til hvert af medlemmerne, svarende til de vederlag medlem-

merne af tonekunstudvalget oppebærer. I forhold til de nuværende udgifter vil der blive tale om en stigning i udgifterne på ca. 57.000 kr.

Til § 7.

Bestemmelsen er uændret i forhold til den gældende lov, idet der dog er indføjet en overgangsbestemmelse i stk. 3.

Med hjemmel i denne bestemmelse er udfærdiget ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 26. februar 1970 om Statens Kunstfond, jfr. bilag A til lovforslaget, og ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 18. december 1970 om fordeling af de af Statens Kunstfond indkøbte kunsthåndværker, hvilken bekendtgørelse er optrykt som bilag B til lovforslaget.

I den førstnævnte bekendtgørelse vil der være at foretage sådanne ændringer, som følger af gennemførelsen af de i nærværende lovforslag indeholdte ændringer i lovgrundlaget.

Stk. 3. Som følge af, at finansåret fra 1. januar 1979 omlægges til at følge kalenderåret, foreslås det, at beskikkelsesperioderne for medlemmerne af de udvalg, der er beskikket for perioden 1. april 1977-31. marts 1980, kan forlænges til 31. december 1980, da det er praktisk af hensyn til uddelingen af de årlige bevillinger, at udvalgene beskikkes for perioder, der følger finansåret. Af samme grund og ud fra et ønske om, at samtlige udvalg beskikkes for samme perioder, foreslås det samtidig, at beskikkelsesperioden for de nye udvalg udløber den 31. december 1980.

Til § 8.

I loven fra 1964 og 1969 om Statens Kunstfond har der været optaget bestemmelser om, at loven skulle tages op til revision efter senest 3 års forløb. Baggrunden for disse revisionsbestemmelser har været, at der var tale om en ny lovgivning, som det var rimeligt blev taget op til nyvurdering med jævne mellemrum på grundlag af indvundne erfaringer. Da loven nu har eksisteret i 13 år, og da der nu foreslås gennemført en mulighed for årlig regulering af fondets bevilling, forekommer der ikke at være behov for en jævnligt tilbagevendende revision. Loven vil herefter blive taget op til revision, når der er konkrete behov for ændringer.

Ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 26. februar 1970.

Bilag A.

Bekendtgørelse om Statens Kunstfond.

I henhold til lov nr. 275 af 18. juni 1969 om Statens Kunstfond § 7 fastsættes herved følgende bestemmelser:

Formål.

§ 1. Statens Kunstfond har til opgave at virke til fremme af dansk skabende kunst gennem de midler, der er tillagt fondet.

Stk. 2. Fondets virksomhed omfatter den bildende kunst, den litterære kunst, tonekunsten, kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning.

Stk. 3. Fondets virksomhed kan udstrækkes til andre former for kunstnerisk skaben, som bør sidestilles med de under stk. 2 angivne kunstneriske udtryksformer, og som ikke kan få statsstøtte efter anden særlig lovgivning.

Bestyrelsen.

§ 2. Fondet ledes af en bestyrelse bestående af formændene for de nedenfor i § 3 nævnte udvalg. Bestyrelsen vælger selv sin formand for ét år ad gangen. Den fastsætter sin og udvalgenes forretningsorden, der forelægges ministeriet for kulturelle anliggender til godkendelse. Bestyrelsen kan i særlige tilfælde antage sagkyndig kunstnerisk bistand.

Stk. 2. Bestyrelsen fastlægger de almindelige retningslinier for fondets virksomhed og drøfter og tager stilling til spørgsmål, der har betydning for fondet som helhed.

Stk. 3. Bestyrelsen administrerer de midler, der er stillet til rådighed for fondets virksomhed i henhold til lovens § 1, stk. 3, samt de midler, der stilles til rådighed som støtte til efterladte inden for de i lovens § 1, stk. 3, omfattede kunstarter. Såfremt en ansøgning har tilknytning til et af udvalgenes virksomhedsområder, påhviler det bestyrelsen, forinden beslutning tages, at indhente en udtalelse fra dette udvalg.

Stk. 4. Bestyrelsen foretager selv afgrænsningen af dens virksomhedsområde inden for de former for kunstnerisk skaben, der er nævnt i lovens § 1, stk. 3.

Stk. 5. Bestyrelsen træffer hvert år bestemmelse om, hvorledes fondets midler til støtte af kunstneres efterladte fordeles imellem de enkelte udvalg og bestyrelsen.

Stk. 6. Bestyrelsen kan gennem repræsentantskabet gøre indstilling til ministeren for kulturelle anliggender om ændringer i de ved bekendtgørelsen fastsatte bestemmelser eller i øvrigt i spørgsmål, der ønskes forelagt ministeren.

Stk. 7. På samme måde aflægger bestyrelsen årligt regnskab og beretning for fondets virksomhed.

Stk. 8. Bestyrelsen kan efter forudgående forhandling med de pågældende udvalg træffe afgørelse om, at beløb, der af et udvalg ikke er anvendt ved finansårets udløb, kan overføres til et af fondets andre udvalg.

Udvalgene.

§ 3. Til at administrere fondets midler i henhold til lovens § 1, stk. 2, nedsættes to udvalg for den bildende kunst, et udvalg for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning, et udvalg for den litterære kunst og et udvalg for tonekunsten. Hvert udvalg består af tre kunstkyndige medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender, for de to medlemmers vedkommende efter indstilling fra repræsentantskabet, og for det tredje medlems vedkommende efter forud indhentet udtalelse fra repræsentantskabet.

Medlemmerne vælges for 3 år; umiddelbart genvalg kan ikke finde sted. Medlemmerne af udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning vælges dog kun for ét år ad gangen, men kan genvælges indtil 2 gange.

Ministeren udpeger udvalgenes formænd blandt medlemmerne. Til hvervet som formand for udvalgene for den bildende kunst udpeges samme person.

Stk. 2. Støtte fra fondet ydes normalt efter ansøgning, men de enkelte udvalg kan tage initiativ til at fremkalde ansøgninger, ligesom der i særlige tilfælde, hvor det drejer sig om ydelser til enkeltpersoner, kan ydes støtte uden ansøgning.

Stk. 3. Ydelser til enkeltpersoner kan kun tildeles danske kunstnere eller sådanne efterladte. Ydelser til kunstneres efterladte fordeles normalt til en årlig termin efter forudgående opslag.

Stk. 4. Udvalgene foretager inden for de givne rammer selv afgrænsningen af deres virksomhedsområde inden for den pågældende kunstart.

Stk. 5. Udvalgenes medlemmer kan ikke i beskikkelsesperioden bestride faglige tillids-hverv.

Stk. 6. Intet medlem kan beskikkes eller genbeskikkes efter det fyldte 70. år.

Afgår et medlem i øvrigt inden udløbet af sin beskikkelsesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden.

Stk. 7. Ministeren for kulturelle anliggender kan dog i særlige tilfælde fravige betingelserne i stk. 5 og stk. 6.

§ 4. Udvalgene for den bildende kunst administrerer de fondsmidler, der er til rådighed til

1. afholdelse af udgifter til den i lovens § 2, 3) nævnte billedkunstneriske udsmykning af bygninger og anlæg.

2. indkøb af bildende kunst, ydelser til bildende kunstnere og støtte til efterladte efter bildende kunstnere.

Stk. 2. De midler, der er bestemt til billedkunstnerisk udsmykning i henhold til lovens § 2, 3), skal fortrinsvis anvendes til projektering og udførelse af dekorativ udsmykning af nybygninger og anlæg i samarbejde mellem arkitekt og billedkunstner samt til fremskaffelse af dekorativ udsmykning af allerede opførte bygninger og anlæg. Herudover kan fondet bidrage til, at der udskrives åbne eller lukkede konkurrencer eller udarbejdes skitseforslag.

Støtte ydes på grundlag af henvendelser til udvalget fra statslige eller kommunale myndigheder eller fra private institutioner eller enkeltpersoner. Udvalget kan endvidere på eget initiativ søge at fremme fondets formål.

Støtte til kunstneriske arbejder ved ikke-statslige bygninger og anlæg ydes med tre fjerdedele af de samlede udgifter, der er forbundet med de pågældende arbejder. Projekteringsudgifter kan dækkes fuldt ud af fondet, men såfremt udarbejdede forslag derefter kommer til udførelse, indgår projekteringsudgiften i de samlede udgifter, i forhold til hvilke støtten endeligt beregnes.

Støtte til private institutioner eller enkeltpersoner til udsmykning af bygninger eller anlæg kan gøres betinget af, at der afgives passende garantier til sikring af kunstværkets bevaring for offentligheden.

Når udvalget har besluttet at ville imødekomme en ansøgning om gennemførelse af en udsmykningsopgave, kan udvalget i det enkelte tilfælde efter ønske fra den ansøgende lokale myndighed eller institution suppleres med indtil to af denne udpegede repræsentanter samt bygningens arkitekt, der derefter deltager i forhandlingerne og afgørelsen om opgavens udformning og løsning.

Stk. 3. Indkøb af bildende kunst kan foretages såvel på udstillinger som direkte hos kunstneren. Støtte til bildende kunstnere kan ydes som rejse- og studiestipendier, arbejdsstipendier og som lån til materialer, til etableringsudgifter m. v. Endvidere anvendes efter bestyrelsens bestemmelse et beløb som støtte til efterladte efter bildende kunstnere.

Stk. 4. Det påhviler udvalgene at holde sig alsidigt orienteret om de bildende kunstneres og den bildende kunsts vilkår og at følge kunstudstillingerne, ligesom udvalget for den billedkunstneriske udsmykning skal opretholde kontakt med myndigheder og institutioner landet over for til stadighed at være orienteret om, hvor der er behov for en indsats fra udvalgets side.

§ 5. Udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning administrerer de fondsmidler, der er til rådighed til ydelser til kunsthåndværkere og formgivere og deres efterladte, til indkøb af kunsthånd-

værk og kunstnerisk formgivne arbejder samt til andre foranstaltninger, der sigter på at opretholde og fremme kunsthåndværkeres og formgiveres produktion.

Stk. 2. Støtte til kunsthåndværkere og formgivere kan ydes som rejse- og studiestipendier, arbejdsstipendier og som anerkendelse for et arbejde, hvor det økonomiske udbytte ikke står i rimeligt forhold til den kunstneriske indsats. Indkøb af kunsthåndværk og kunstnerisk formgivne arbejder kan ske i tilfælde, hvor der er tale om et særligt karakteristisk arbejde, som det er i det offentlige interesse at erhverve. Indkøbene kan foretages såvel på udstillinger som direkte hos kunsthåndværkeren og formgiveren. Støtte kan endvidere ydes i form af lån til materialer, til etableringsudgifter m. v. Endelig anvendes efter bestyrelsens bestemmelse et beløb som støtte til efterladte efter kunsthåndværkere og formgivere.

Stk. 3. Det påhviler udvalget at holde sig alsidigt orienteret om kunsthåndværkernes og formgiverens samt kunsthåndværkets og den kunstneriske formgivnings vilkår og at følge udstillingerne.

§ 6. Udvalget for den litterære kunst administrerer de fondsmidler, der er til rådighed til ydelser til forfattere og deres efterladte og til foranstaltninger, der sigter på at opretholde og fremme forfatteres produktion.

Stk. 2. Støtte til forfattere kan ydes som rejse- og studiestipendier, arbejdsstipendier og som anerkendelse i forbindelse med udgivelse af værker, hvor det økonomiske udbytte ikke står i rimeligt forhold til den kunstneriske indsats. Støtte kan også ydes til sikring af udgivelse af kunstnerisk værdifulde litterære arbejder, herunder udgivelse af kunstnerisk værdifulde oversættelser til dansk af udenlandsk litteratur, der ellers ikke ville blive tilgængelig for et dansk publikum. Støtte til forlag kan dog kun ydes i form af forhåndstilsagn om dækning af dokumenteret tab på udgivelsen. Støtten beregnes normalt på grundlag af det vederlag, der ydes til forfatter eller oversætter, ligesom støtten bør medføre en for værket rimelig salgspris. I intet tilfælde kan støtten til forlag dog overstige halvdelen af fremstillingsomkostningerne. Endvi-

dere anvendes efter bestyrelsens bestemmelse et beløb som støtte til efterladte efter forfattere.

Stk. 3. Det påhviler udvalget at holde sig alsidigt orienteret om forfatternes og den litterære kunsts vilkår og at følge de litterære udgivelser.

§ 7. Udvalget for tonekunsten administrerer de fondsmidler, der er til rådighed til ydelser til komponister og deres efterladte og til foranstaltninger, der tager sigte på, at opretholde og fremme komponisters produktion.

Stk. 2. Støtte til komponister kan ydes som rejse- og studiestipendier, arbejdsstipendier og som anerkendelse i forbindelse med udgivelse eller opførelse af værker, hvor det økonomiske udbytte ikke står i rimeligt forhold til den kunstneriske indsats. Støtte kan også ydes til sikring af udgivelse og opførelse af kunstnerisk værdifulde kompositioner. Støtte til forlag kan dog kun ydes i form af forhåndstilsagn om dækning af dokumenteret tab på udgivelsen. Støtten beregnes normalt på grundlag af det vederlag, der ydes komponisten, og kan i intet tilfælde overstige halvdelen af fremstillingsomkostningerne. Endvidere anvendes efter bestyrelsens bestemmelse et beløb som støtte til efterladte efter komponister.

Stk. 3. Det påhviler udvalget at holde sig alsidigt orienteret om komponisters og tonekunstens vilkår og nøje at følge fremførelser og udgivelser af samtidens danske musik.

§ 8. Udvalgene kan i særlige tilfælde antage sagkyndig kunstnerisk bistand.

Repræsentantskabet.

§ 9. Repræsentantskabet skal følge fondets virksomhed og virke som mellemlid mellem fondets øvrige organer og ministeren for kulturelle anliggender. Det indkaldes til møde, når det skønnes nødvendigt, dog mindst én gang årligt.

Stk. 2. Bestyrelsen afgiver årligt beretning og regnskab til repræsentantskabet. Beretning og regnskab indsendes til ministeriet for kulturelle anliggender, ledsaget af de bemærkninger, som repræsentantskabet ønsker at knytte hertil, hvilke dog

normalt kun kan omhandle de almindelige principper, der er fulgt af bestyrelsen og udvalgene i det forløbne år. Bemærkningerne sendes endvidere til bestyrelse og udvalg.

Stk. 3. De indstillinger, der i øvrigt modtages fra bestyrelsen, videresendes til ministeriet for kulturelle anliggender med de bemærkninger, repræsentantskabet ønsker at knytte dertil.

Stk. 4. Repræsentantskabet gør indstilling til ministeren for kulturelle anliggender om fordelingen af de på finansloven bevilgede livsvarige ydelser, der efter ministerens beslutning skal søges tillagt kunstnere inden for lovens område. Det påhviler repræsentantskabet, forinden indstilling afgives, at indhente en udtalelse fra vedkommende udvalg eller bestyrelsen som grundlag for repræsentantskabets indstilling. Såfremt ydelsen skal tildeles en kunstner, der ikke umiddelbart kan henføres til et af udvalgene, og bestyrelsen ikke finder sig kompetent i sagen, kan repræsentantskabet indhente en udtalelse fra et sagkyndigt organ uden for fondet. De af repræsentantskabet indhentede udtalelser vedlægges repræsentantskabets indstilling til ministeren.

Stk. 5. Medlemmerne af repræsentantskabet beskikkes for et tidsrum af 4 år. Afgår et medlem inden udløbet af sin beskikkel-

sesperiode, foretages nybeskikkelse kun for den resterende del af perioden. Et tidligere medlem af et af fondets udvalg kan ikke umiddelbart efter udløbet af funktionsperioden for udvalget udpeges til medlem af det siddende eller førstkommende repræsentantskab. Medlemmer kan ikke beskikkes eller genbeskikkes efter det fyldte 70. år. Ministeren for kulturelle anliggender kan dog fravige aldersbetingelsen.

Stk. 6. Repræsentantskabet er beslutningsdygtigt, når mindst 18 medlemmer er til stede. Ved afgørelser om indstilling af kunstnere til livsvarige ydelser kræves dog, at mindst 21 medlemmer er til stede.

Stk. 7. Repræsentantskabet fastsætter sin forretningsorden, der forelægges ministeriet til godkendelse.

Fælles bestemmelser.

§ 10. Beslutninger i bestyrelsen, udvalgene og repræsentantskabet træffes ved almindelig stemmeflerhed. I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme afgørende. Afgørelserne i udvalgene skal fremtræde med eventuel dissens.

§ 11. Fondets sekretariat står til rådighed for bestyrelsen, udvalgene og repræsentantskabet.

Stk. 2. Lederen af sekretariatet deltager i bestyrelsens, udvalgenes og repræsentantskabets møder.

Ministeriet for kulturelle anliggender, den 26. februar 1970.

K. Helveg Petersen.

/ Erik Tjalve.

Ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 18. december 1970.**Bilag B.****Bekendtgørelse om fordeling af de af Statens Kunstfond indkøbte værker af billedkunst, kunsthåndværk og kunstnerisk formgivning.**

I henhold til § 7 i lov nr. 275 af 18. juni 1969 om Statens Kunstfond fastsættes følgende:

§ 1. Inden udløbet af et billedkunstnerisk indkøbsudvalgs beskikkelsesperiode meddeles ved opslag, at et nærmere opgivet antal arbejder af billedkunst, kunsthåndværk og kunstnerisk formgivning vil være til rådighed for statslige, kommunale eller andre institutioner til anbringelse i bygninger og anlæg, der er tilgængelige for offentligheden eller videre kredse af befolkningen.

Stk. 2. Ansøgninger, hvortil benyttes særlige skemaer, stiles af samtlige institutioner til fordelingsudvalget, Statens Kunstfond, Østergade 24 B, 1100 København K.

§ 2. Der nedsættes et fordelingsudvalg til at foretage fordelingen af fondets indkøbte arbejder. Udvalget består af følgende medlemmer:

- 1) En repræsentant for ministeriet for kulturelle anliggenders.
- 2) En fælles repræsentant for Københavns og Frederiksberg kommuner.
- 3) En repræsentant for Amtsrådsforeningen i Danmark.
- 4) En repræsentant for Kommunernes Landsforening.
- 5) Det billedkunstneriske indkøbsudvalg under Statens Kunstfond, i hvis funktionstid kunstværkerne er indkøbt.
- 6) Formanden for udvalget for kunsthåndværket og den kunstneriske formgivning, i hvis funktionstid kunsthåndværket og de kunstnerisk formgivne arbejder er indkøbt.

Stk. 2. Udvalget vælger selv sin formand og fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 3. Forinden fordeling finder sted, påhviler det fordelingsudvalget at indhente udtalelse fra:

- 1) Ressortministeriet for så vidt angår ansøgninger fra statslige institutioner;
- 2) Københavns eller Frederiksberg kommunale myndigheder for så vidt angår ansøgninger fra ikke-statslige institutioner i disse kommuner,
- 3) et udvalg nedsat af Amtsrådsforeningen i Danmark og Kommunernes Landsforening for så vidt angår ansøgninger fra ikke-statslige institutioner i øvrigt.

Stk. 2. Fordelingen meddeles i kunstfondets årsberetning, som i overensstemmelse med lov nr. 275 af 18. juni 1969 om Statens Kunstfond § 3, stk. 3, indsendes til ministeren for kulturelle anliggenders gennem fondets repræsentantskab.

§ 4. Statens Kunstfond deponerer kunstværkerne, kunsthåndværket og de kunstnerisk formgivne arbejder på institutionerne.

§ 5. Indtil den endelige fordeling af en indkøbsperiodes erhvervelser vil disse af Statens Kunstfond kunne stilles til rådighed for arrangører af vandreudstillinger eller repræsentative udstillinger. Vandreudstillinger og arbejder stillet til rådighed for repræsentative udstillinger skal bære Statens Kunstfonds navn.

Stk. 2. Kunstværker, kunsthåndværk og kunstnerisk formgivne arbejder, der stilles til rådighed for udstillinger, omfattes af de i § 6 fastsatte bestemmelser for deponerede kunstværker.

§ 6. De deponerede arbejder omfattes af følgende bestemmelser:

- 1) De deponerede arbejder ophænges og opstilles af modtageren i samarbejde med en kunstkyndig.
- 2) Arbejderne anbringes på steder, hvor flest mulige har adgang til dem.

- 3) Den almindelige vedligeholdelse af værkerne påhviler Statens Kunstfond. For beskadigelser hæfter modtageren efter dansk rets almindelige regler.
- 4) Det påhviler modtageren at drage omsorg for, at arbejderne til enhver tid befinder sig i forsvarlig stand. Når skader sker, og ligeledes når der konstateres ændring i bevaringstilstanden, er modtageren pligtig til straks at meddele dette til Statens Kunstfond, der træffer bestemmelse om skadens udbedring eller om arbejdets restaurering.
- 5) Modtageren må ikke uden samtykke fra Statens Kunstfond udlåne eller udleje de modtagne arbejder.
- 6) Statens kunstfond er berettiget til — så vidt muligt med rimeligt varsel — midlertidigt at hjemkalde deponerede arbejder. I særlige tilfælde vil Statens Kunstfond kunne hjemkalde arbejder endeligt, når det sker med rimeligt varsel og mod tilbud af et eller flere andre arbejder som erstatning. I tilfælde af misligholdelse af de til modtagelsen knyttede forpligtelser kan arbejderne hjemkaldes endeligt uden varsel.

Ministeriet for kulturelle anliggender, den 18. december 1970.

K. Helveg Petersen.

/ Erik Tjalve.